

Звіт
за результатами опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня щодо якості освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Опитування здобувачів вищої освіти проводилося в рамках реалізації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Центром забезпечення якості вищої освіти відповідно до Наказу ректора №1221-VI від 14.12.2022 року.

Термін опитування: з 14 грудня – 26 грудня 2022 року.

Інструментарій дослідження: анкета надавалась через інформаційний сервіс Особистий кабінет.

Для проведення опитування була розроблена та затверджена у встановленому порядку спеціальна анкета, яка охоплювала важливі для формування загальної оцінки блоки питань: якість організації освітнього процесу в рамках реалізації ОНП на рівні кафедри (гаранта та РПП); загальна підтримка реалізації освітньої програми на рівні інституту (факультету); наукове керівництво та забезпечення якості ОНП на рівні інституту (факультету).

Для проведення дослідження не формувалась спеціальна вибірка, а передбачалось суцільне опитування аспірантів, які навчаються на 2-4 курсах за освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Всього в опитуванні взяли участь 50% здобувачів вищої освіти даної освітньо-наукової програми.

Мета опитування: вивчення оцінки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) якості змісту та реалізації освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Обробка результатів проводилась за допомогою програми ОСА.

Блок 1. Якість організації освітнього процесу в рамках реалізації ОНП на рівні кафедри (гаранта та РПП)

Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що зміст освітньо-наукової програми (перелік навчальних дисциплін) відповідає вашим науковим інтересам та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності?» подано на рис.1.

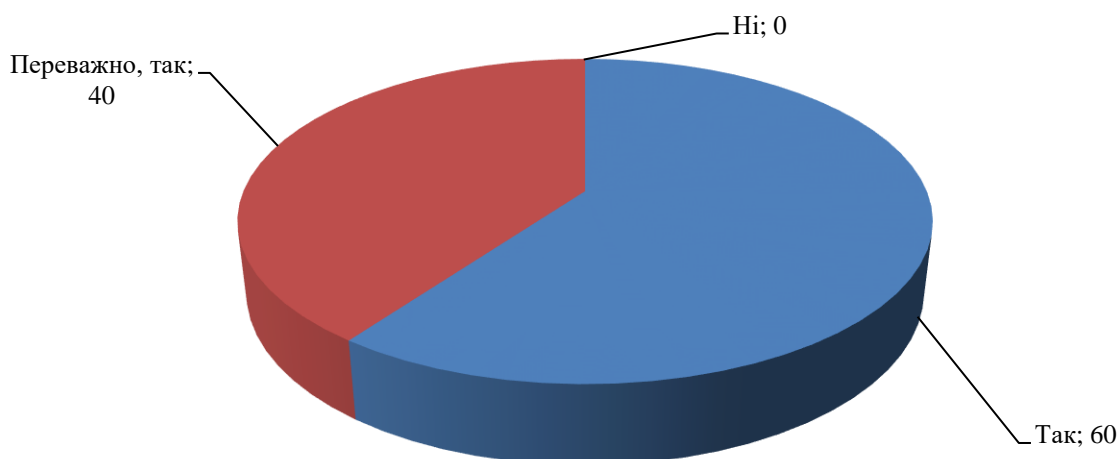

Рисунок 1 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що зміст освітньо-наукової програми відповідає вашим науковим інтересам та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності?», %

Як позитивний аспект слід відмітити, що жоден із респондентів не обрав варіант відповіді «Ні». При цьому 60 % зазначили, що в повній мірі задоволені змістом ОНП та 40 % зазначили, що зміст освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» переважно відповідає їх науковим інтересам та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності.

Даючи відповідь на запитання «Чи вважаєте Ви достатньою кількість навчальних дисциплін для формування загальних компетентностей?», 100 % респондентів відзначили, що в повній мірі задоволені змістовною складовою освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» щодо здатності формування загальних компетентностей (рис. 2).

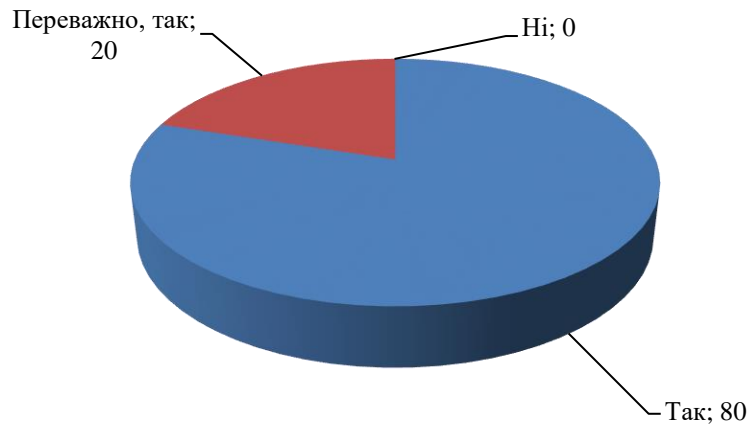

Рисунок 2 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви достатньою кількість навчальних дисциплін для формування загальних компетентностей?», %

Як позитивний аспект слід відмітити, що жоден з респондентів не обрав варіант відповіді «Ні».

Підсумовуючи варіанти відповідей на запитання «Чи вважаєте Ви, що програма включає достатньо навчальних курсів, необхідних для успішного виконання дослідження?» можна зробити висновок, що всі опитані аспіранти ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» вважають, що освітніх компонентів достатньо для ефективної наукової роботи в рамках дисертаційного дослідження (рис. 3).

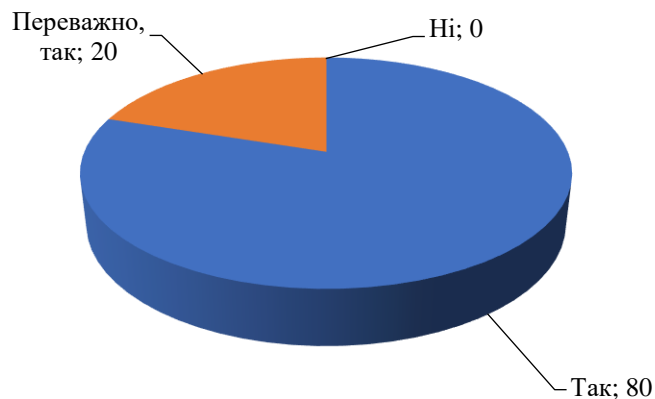

Рисунок 3 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що програма включає достатньо навчальних курсів, необхідних для успішного виконання дослідження?», %

Важливим аспектом реалізації ОНП є задоволеність здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії. Як свідчать результати опитування, 100 % респондентів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в повній мірі задоволені процедурою формування індивідуальної освітньої траєкторії, яка реалізується в університеті (рис. 4).

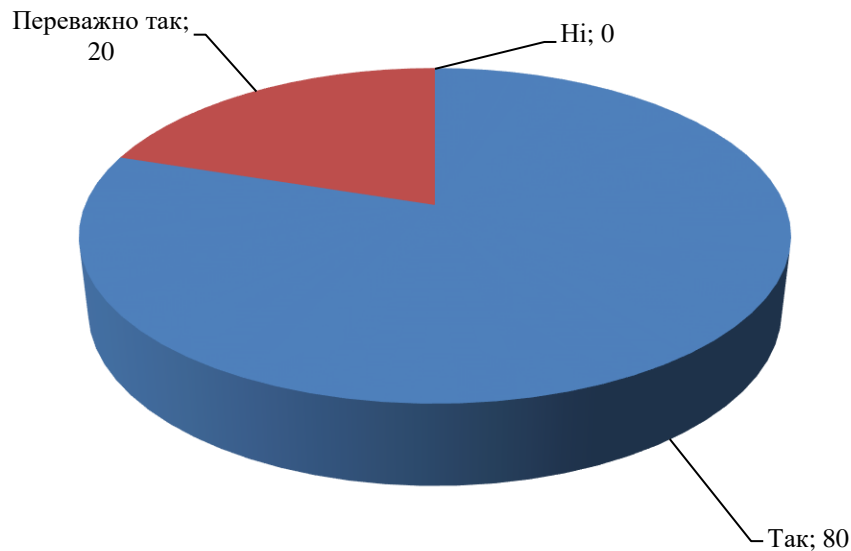

Рисунок 4 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи задовольняє Вас процедура вибору дисциплін для формування індивідуальної освітньої траєкторії?», %

Даючи відповідь на запитання «Чи задовольняє Вас практична підготовка у рамках освітньо-наукової програми з точки зору здобуття компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності?», 100 % респондентів відзначили, свою задоволеність практичною підготовкою у рамках ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» з точки зору здобуття компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності (рис. 5).

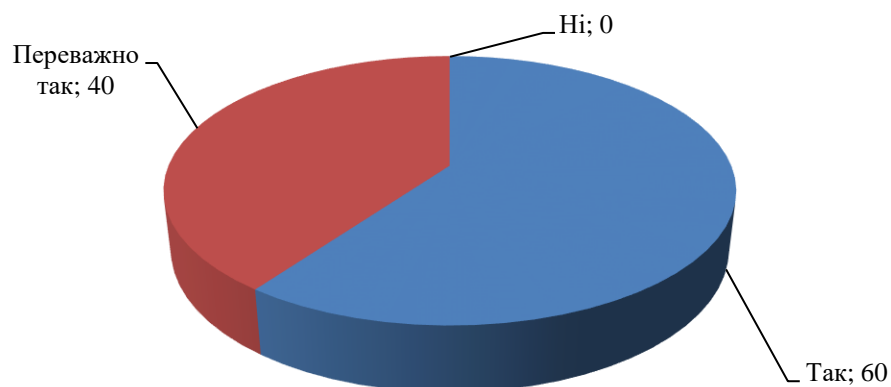

Рисунок 5 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи задовольняє Вас практична підготовка у рамках освітньо-наукової програми з точки зору здобуття компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності?», %

Відповіді аспірантів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» демонструють повну задоволеність отриманими навичками у сфері педагогічної діяльності, так 100 % респондентів на дане запитання анкети обрали варіанти відповідей «Так» та «Переважно так» (рис. 6).

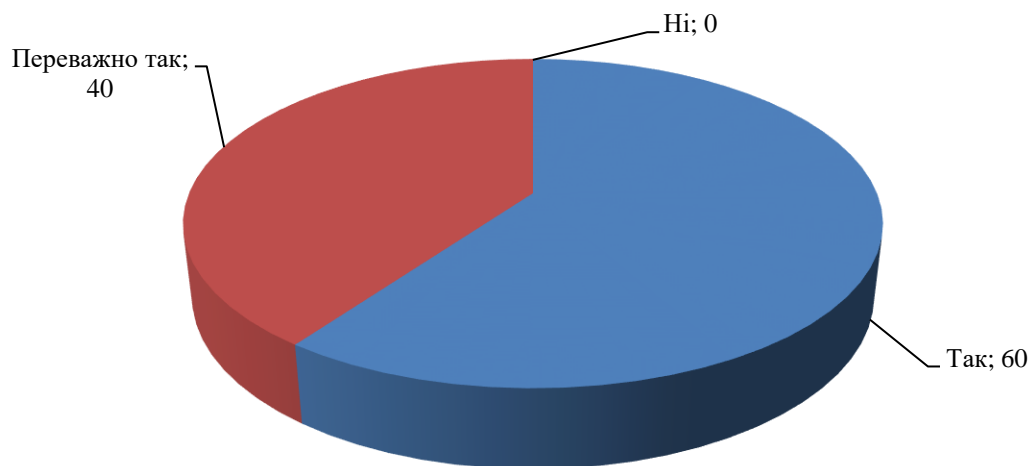

Рисунок 6 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи забезпечує підготовка у рамках освітньо-наукової програми отримання Вами навичок у сфері педагогічної діяльності?», %

Аналіз відповідей опитаних аспірантів на запитання «Чи завжди викладачі використовують сучасні форми та методи навчання та викладання?» засвідчує, що всі респонденти надали позитивну відповідь щодо використання сучасних форм і методів навчання та викладання при вивченні освітніх компонентів відповідно до навчального плану ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (рис. 7).

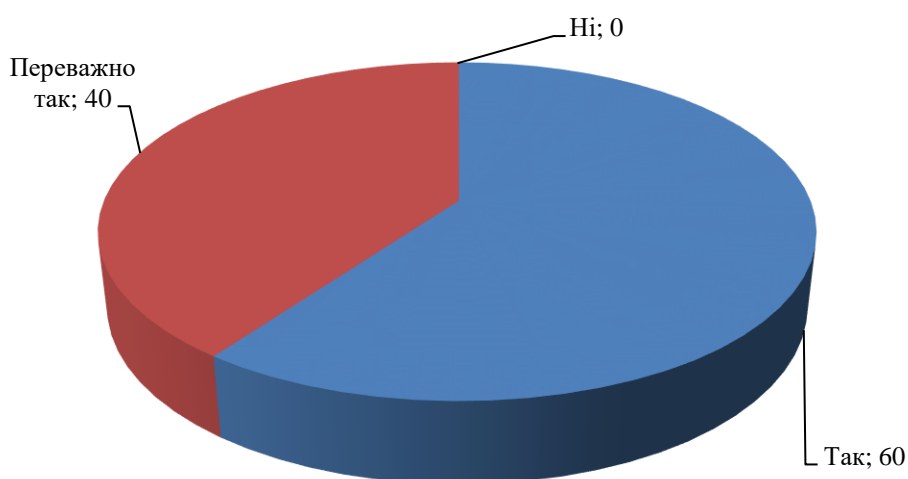

Рисунок 7 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи завжди викладачі використовують сучасні форми та методи навчання та викладання?», %

Відповіді респондентів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на запитання щодо актуалізації змісту дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі дозволяє зробити висновок, що 100 % аспірантів відмітили, що зміст освітніх компонентів на постійній основі оновлюється викладачами з врахуванням сучасних наукових здобутків та тенденцій розвитку даної галузі й спеціальності (рис. 8).

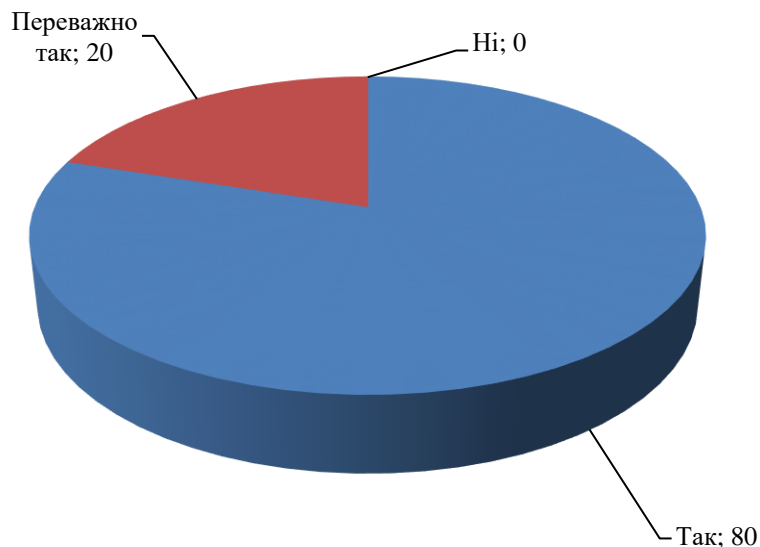

Рисунок 8 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи відповідає інформація, отримана Вами під час навчання, сучасним тенденціям розвитку спеціальності?», %

Як позитивний аспект слід відмітити, що жоден з респондентів не обрав варіант відповіді «Ні».

Результати аналізу відповідей респондентів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на запитання «Чи завжди форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими?» наведені на рис. 9.

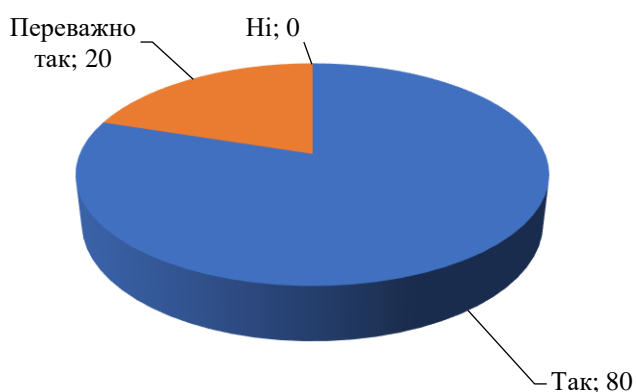

Рисунок 9 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи завжди форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими?», %

При цьому 100 % респондентів зазначили, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими.

На запитання «Чи задоволені Ви існуючими можливостями отримання консультацій з навчальних питань?» 100 % здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, що взяли участь в опитуванні, дали відповідь (рис. 10).

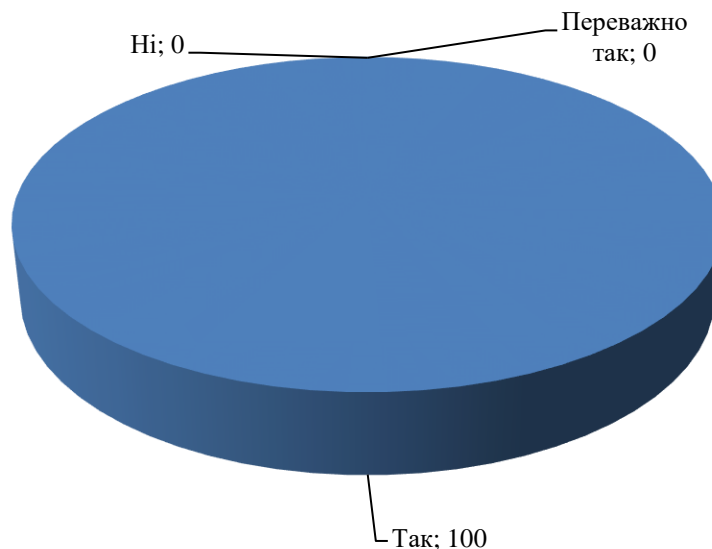

Рисунок 10 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи задоволені Ви існуючими можливостями отримання консультацій з навчальних питань?», %

Аналізуючи розподіл відповідей здобувачів вищої освіти на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що обсяг навчального навантаження є достатнім для успішного для вивчення дисциплін ОП?», слід відмітити досить високий рівень задоволеності респондентів обсягом аудиторного навантаження (рис. 11).

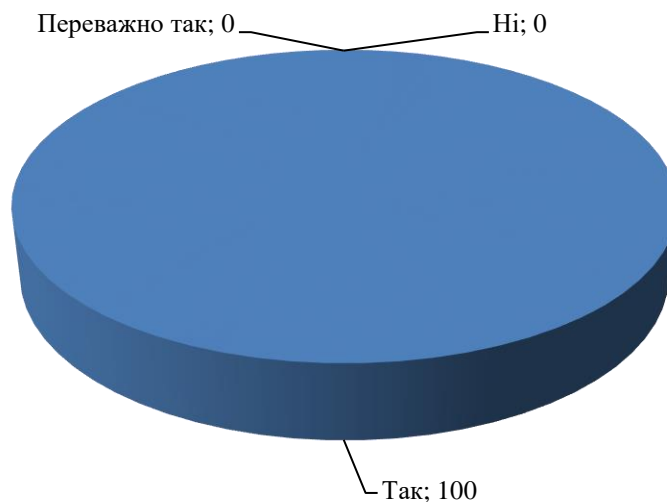

Рисунок 11 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що обсяг навчального навантаження є достатнім для успішного вивчення дисциплін ОНП?», %

Загалом 100% респондентів вважають, що обсяг навчального навантаження є достатнім для успішного для вивчення дисциплін. Як позитивний аспект відмітимо, що всі, без виключення, здобувачі вищої освіти, які навчаються на ОНП «Підприємництво,

торгівля та біржова діяльність», надаючи відповідь на дане запитання, обрали варіант відповіді «Так».

Досить важливим аспектом в організації освітньої діяльності є збалансованість навчального навантаження в частині узгодженості завдань самостійної роботи виділеному часу. Аналіз відповідей опитаних здобувачів вищої освіти на запитання «Чи достатньо часу Ви мали для виконання завдань самостійної роботи з дисциплін?» свідчить, що 100 % респондентів вважають, що їм було достатньо часу виділеного на виконання самостійних завдань (рис. 12)

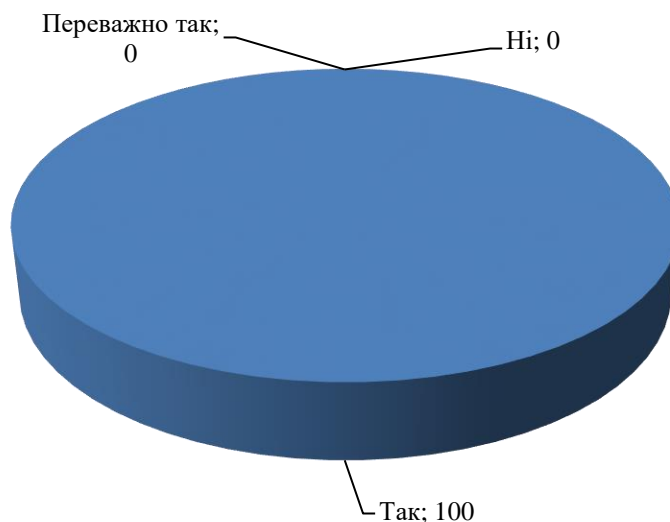

Рисунок 12 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи достатньо часу Ви мали для виконання завдань самостійної роботи з дисциплін?», %

Блок 2. Загальна підтримка реалізації освітньої програми на рівні інституту (факультету)

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на запитання щодо можливостей, які надає університет для апробації проміжних результатів дослідження, дозволяє зробити висновок, що 100 % опитаних аспірантів ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» задоволені такими можливостями з боку СумДУ (рис. 13).

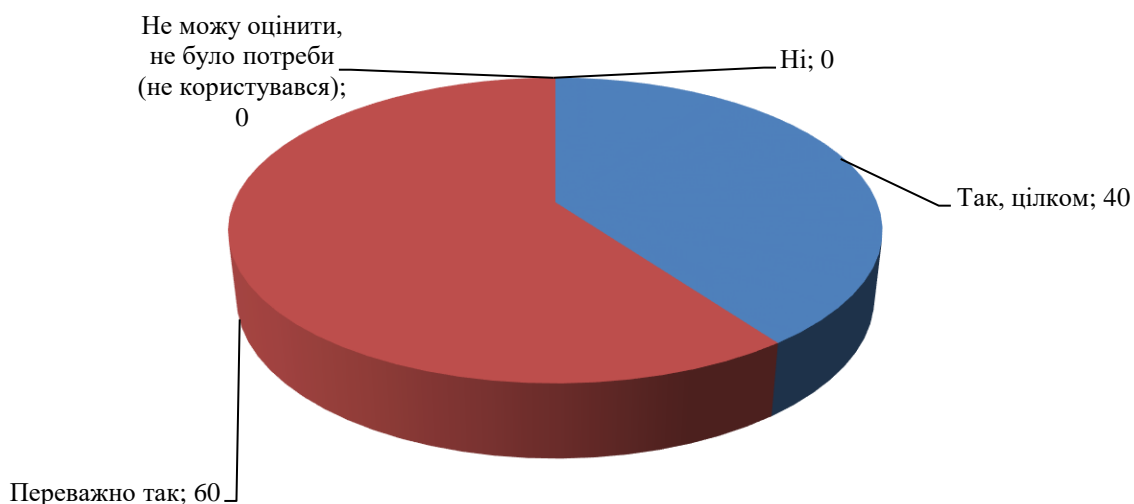

Рисунок 13 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи забезпечуються можливості для апробації наукової діяльності аспірантів, обговорення проміжних результатів дослідження?», %

Про цьому, необхідно відмітити, що жоден респондент за даним блоком запитань не обрав варіант відповіді «Ні».

Результати опитування засвідчують, що всі респонденти ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», які мали потребу в лабораторному, клінічному, студійному або іншому фізичному обладнанні, в повній мірі задоволені ефективністю даним видом підтримки навчання та виконання дисертаційних досліджень (рис. 14).

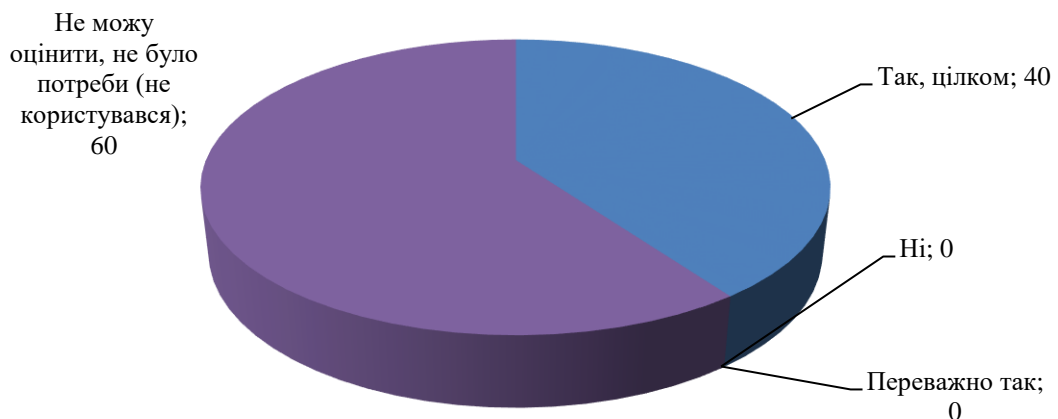

Рисунок 14 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи задоволені Ви доступом та можливостями використання лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання?», %

Так, 100 % респондентів, які мали потребу в обладнанні, задовольняє доступ та можливості використання лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання.

Результати оцінювання аспірантами ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» можливості залучення аспірантів до виконання науково-дослідних тем із виділенням зовнішнього фінансування наведено на рис. 15.

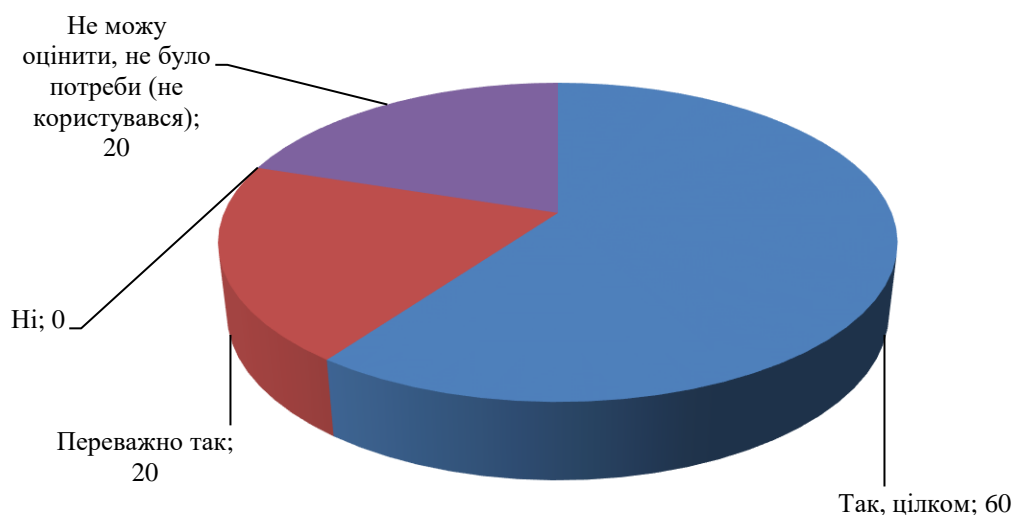

Рисунок 15 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи забезпечуються можливості залучення аспірантів до виконання науково-дослідних тем із виділенням зовнішнього фінансування?», %

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на запитання щодо можливостей, які надає університет для залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти (через участь у міжнародних конференціях, публікаціях тощо), дозволяє зробити висновок, що усі опитані аспіранти, які мали у цьому потребу, задоволені наданими можливостями (рис. 16).

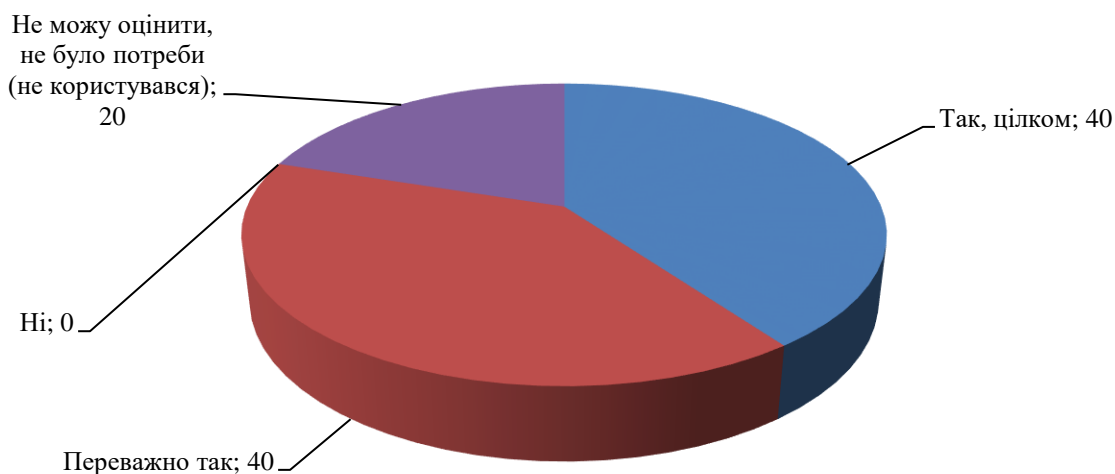

Рисунок 16 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи забезпечуються можливості залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти (через участь у міжнародних конференціях, публікаціях тощо)?», %

Результати оцінювання аспірантами ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» можливості залучення аспірантів до академічної мобільності наведено на рис. 17.

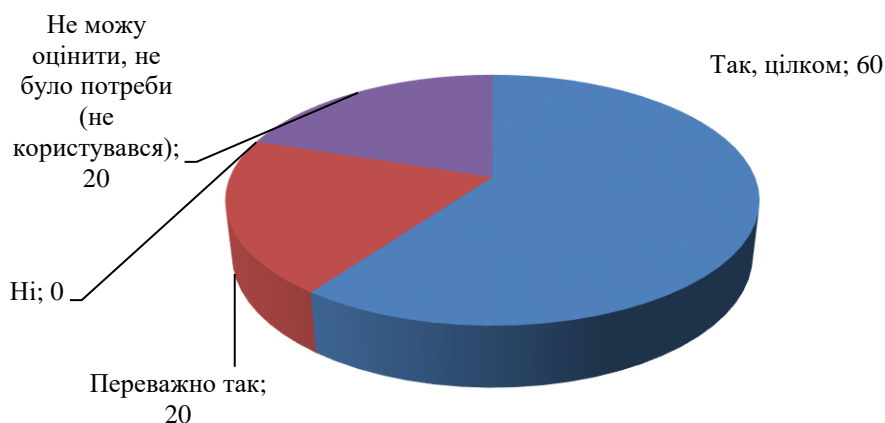

Рисунок 17 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Чи задоволені Ви наявними можливостями академічної мобільності?», %

Так, 100 % респондентів, які мали в цьому потребу, задовольняють наявні можливості академічної мобільності.

Блок 3. Наукове керівництво. Забезпечення якості ОНП на рівні інституту (факультету)

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на запитання даного блоку анкети свідчить про високу якість наукового керівництва, тісну співпрацю й суттєву допомогу наукового керівника в процесі реалізації їх наукових інтересів та проведення наукових досліджень (рис. 18-21).

На запитання анкети, які стосувалися корисності допомоги наукового керівника при виборі теми дисертаційного дослідження, підготовці наукових публікацій, при формуванні індивідуального наукового плану та у роботі над текстом дисертації всі респонденти ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» обирали варіанти відповіді «Дуже корисною» та «Корисною».

Як позитивний аспект, необхідно відмітити, що жоден респондент за даним блоком запитань не обрав варіант відповіді «Не відчував такої допомоги».

Рисунок 18 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у виборі теми дисертації?», %

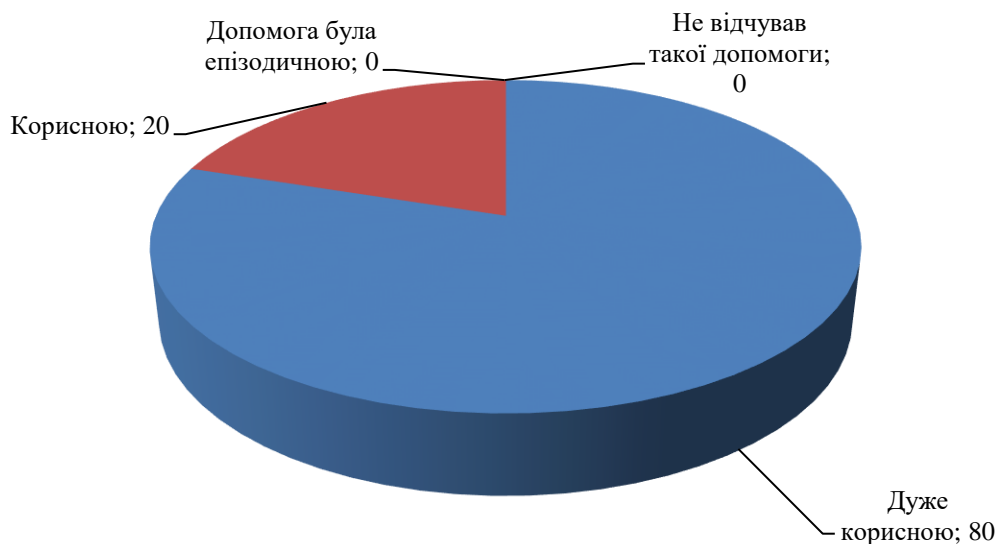

Рисунок 19 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у підготовці наукових публікацій?», %

Рисунок 20 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у роботі над текстом дисертації?», %

Рисунок 21 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у формування індивідуального наукового плану?», %